

Bijlage Databronnen en definities

<u>Databestanden .....</u>	<u>2</u>
<u>Nadere inkadering opleidings- en studentkenmerken .....</u>	<u>5</u>
<u>Kengetallen .....</u>	<u>6</u>

Databestanden

1. BRON-HO (Basis Register Onderwijs (BRON) Hoger Onderwijs)

BRON-HO (voormalig CRI-HO) wordt door DUO Zoetermeer (Dienst Uitvoering Onderwijs) bewerkt en verrijkt tot 1cijferHO en is vervolgens door de inspectie bewerkt tot een instroomcohortbestand en een inschrijvingenbestand. Dit betreffen gegevens over het bekostigde hoger onderwijs. Op dit moment wordt gewerkt om het niet-bekostigd hoger onderwijs hierop aan te sluiten.

instroomcohortbestand

Een instroomcohort zoals door de inspectie gedefinieerd, bestaat uit unieke hoofdschrijvingen die 1 oktober van een jaar 't' de eerste keer voorkomen op een specifieke brin-isatcombinatie (domein brin-isat). Op het instroomcohortbestand worden de kengetallen instroom, switch, uitval en diplomarendement berekend.

- Neveninschrijvingen tellen niet mee.
- Het gaat om een hoofdschrijving aan een brin-isat. In het geval van meer dan één hoofdschrijving gekoppeld aan een onderwijsnummer, is de inschrijvingsstatus van het domein hoger onderwijs leidend. Er wordt dus maar één hoofdschrijving per onderwijsnummer geteld binnen een cohort.
- Een eerste hoofdschrijving aan een brin-isatcombinatie sluit niet uit dat de betreffende persoon al eerdere inschrijvingen heeft gehad in het hoger onderwijs aan andere brin-isatcombinaties.

inschrijvingenbestand

Het inschrijvingenbestand is het op onderwijsnummer ontubdubbelde BRON-HO. Het inschrijvingenbestand bestaat uit unieke hoofdschrijvingen per peildatum (1 oktober van jaar t). Op het inschrijvingenbestand wordt het aantal inschrijvingen naar relevante kenmerken berekend.

- Neveninschrijvingen tellen niet mee.
- Het gaat om een hoofdschrijving op 1 oktober van jaar t in het domein hoger onderwijs.

2. CROHO (Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs)

CROHO wordt beheerd door DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) en is door de inspectie bewerkt tot een telbestand over een reeks van jaren waarbij per jaar het opleidingsaanbod, inclusief de bijbehorende opleidingskenmerken in CROHO, per 1 oktober van jaar t wordt geteld. Opleidingen die na 1 oktober van een bepaald jaar zijn gestart, tellen voor dat jaar niet mee in het totaal van het aanbod.

3. NSE (De Nationale Studenten Enquête)¹

De Nationale Studenten Enquête (NSE) is het grootschalige landelijke onderzoek waarin jaarlijks bijna alle studenten in het bekostigde en niet-bekostigde hoger onderwijs worden uitgenodigd om hun mening te geven over hun opleiding. Alle NVAO-geaccrediteerde opleidingen aan hogescholen en universiteiten in Nederland kunnen participeren aan dit onderzoek. De NSE-data geven een indicatie van hoe tevreden studenten zijn over hun opleiding. Dit wordt weergegeven met een cijfer tussen de 1 en 5.

De NSE valt onder verantwoordelijkheid van Stichting Studiekeuze123. Stichting Studiekeuze123 is een initiatief van de NRTO², Vereniging Hogescholen en VSNU en de studentenorganisaties LSVb en ISO, en vertegenwoordigt daarmee het gehele hoger onderwijs. De NSE wordt uitgevoerd door onderzoeksbureau GfK Intomart in opdracht van Studiekeuze123.

Het aantal studenten uit het niet-bekostigd onderwijs dat heeft meegedaan aan de NSE is voor sommige indicatoren te klein om uitspraken te doen.

4. Schoolverlatersinformatiesysteem (SIS) 1999-2012, waaronder de HBO-monitor²

SIS bestaat uit een aantal verschillende schoolverlatersonderzoeken waarvoor elk najaar ongeveer tachtigduizend individuen worden benaderd. In de eerste plaats bevat het de gegevens uit een enquête gericht op schoolverlaters van het voortgezet onderwijs (havo, vwo) en het voorbereidend beroepsonderwijs (vmbo), de VO-Monitor. Daarnaast vindt er een jaarlijks onderzoek plaats onder schoolverlaters van de beroepsopleidende (BOL) en beroepsbegeleidende (BBL) leerwegen van het secundair beroepsonderwijs, de BVE-Monitor. In de derde plaats zijn opgenomen de gegevens uit

¹ De databeschrijving is een bewerking van de website tekst van de bestandeigenaar

² Nederlandse Raad voor Training en Opleiding

de HBO-Monitor, die wordt gehouden onder afgestudeerden van het hbo. Het systeem beoogt een monitoringsinstrument van de transitie van school naar werk over de volle breedte van het onderwijs. Ontwerp, uitvoering en beheer van SIS berusten bij het ROA. Het veldwerk wordt verzorgd door [DESAN](#) Research Solutions te Amsterdam.

5. De Nationale alumni Enquête (NAE en voorheen wo monitor)

De Nationale alumni Enquête (voorheen WO-Monitor) is een landelijke enquête onder alle recent afgestudeerde master- en doctoraalstudenten aan de (bekostigde) Nederlandse universiteiten. Het onderzoek vindt sinds 2009 tweejaarlijks plaats en wordt sinds 2015 uitgevoerd door Desan Research Solutions (daarvoor door IVA Onderwijs), in opdracht van de VSNU. De uitkomsten bieden inzicht in de aansluiting tussen de wo-masteropleiding en de arbeidsmarkt.

De data van het onderzoek zijn eigendom van de universiteiten. Ze worden beschikbaar gesteld aan het ROA ten behoeve van het onderzoek "Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt". Daarnaast worden diverse uitkomsten beschikbaar gesteld aan de database Studiekeuzeinformatie. Het databestand is gedeponereerd bij DANS (Data Archiving and Networked Services, <http://www.dans.knaw.nl/nl>) en wordt op verzoek en na toestemming van data-eigenaren ter beschikking gesteld aan derden.

6. NVAO-oordelen: NVAO-DATABANK BEOORDEELDE OPLEIDINGEN

<http://www.nvaonet/home.html>

De NVAO beoordeelt niet apart voltijd-, deeltijd- en duale opleidingen. Indien een opleiding zowel een voltijd- als een deeltijdvariant aanbiedt, zijn de oordelen op beide van toepassing. Het panel dat het oordeel geeft, bekijkt daartoe wel beide varianten.

Voor dit sectorbeeld zijn alleen opleidingen uit de sector Techniek meegenomen die in 2013/2014, 2014/2015 en/of 2015/2016 actief waren. Aangehouden peildatum: 1 mei 2016.

NVAO: Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie. In Nederland beoordeelt de NVAO de interne kwaliteitszorg van universiteiten en hogescholen en de kwaliteit van hun opleidingen.

Accreditatie: het keurmerk dat tot uitdrukking brengt dat de kwaliteit van een opleiding door de accreditatieorganisatie positief is beoordeeld. Accreditatie vindt plaats op het niveau van de opleiding. De NVAO verleent het accreditatiekeurmerk aan een bestaande opleiding in het hoger onderwijs na toetsing van de externe beoordeling die in opdracht van een Nederlandse universiteit, hogeschool of rechtspersoon voor hoger onderwijs is uitgevoerd.

Kader: Accreditatie vindt plaats via een "beperkte" of "uitgebreide" opleidingsbeoordeling of toets nieuwe opleiding. Wanneer de instelling de instellingstoets kwaliteitszorg heeft behaald, worden opleidingen beoordeeld via de "beperkte" toets.

Accreditatietermijn: De accreditatietermijn voor een bestaande en nieuwe opleiding duurt maximaal zes jaar. De NVAO kan besluiten tot het verlenen van een herstelperiode van maximaal twee jaar. Bij instellingen die niet beschikken over een "positief besluit" (onder voorwaarden) voor de instellingstoets kwaliteitszorg, geldt na een positieve opleidingsbeoordeling een accreditatietermijn van maximaal vier jaar.

Accreditatiebesluit: Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan een bestaande opleiding in het hoger onderwijs.

Datum besluit: datum die op het accreditatiebesluit staat vermeld.

Eindoordeel: Het instellingsbestuur vraagt op basis van het beoordelingsrapport accreditatie aan bij de NVAO. De NVAO kan besluiten de opleiding te accrediteren, niet te accrediteren of een herstelperiode toe te kennen. Oordeel: onvoldoende, voldoende, goed, excellent.

Toets nieuwe opleiding (TNO): Een toets van de NVAO voor het toetsen van de onderwijskwaliteit van nieuwe opleidingen.

Oordeel TNO (besluit TNO): De NVAO kan op hoofdlijnen drie mogelijke besluiten nemen: een positief oordeel, een oordeel positief onder voorwaarden of een negatief oordeel over de toets nieuwe opleiding. De NVAO kan voorwaarden verbinden aan het besluit. In dat geval dient de opleiding binnen maximaal twee jaar een aanvullende beoordeling aan te vragen, waarbij de NVAO beziet of de opleiding inmiddels aan de gestelde voorwaarden heeft voldaan.

Standaard: elke accreditatie kent een aantal standaarden.

Standaard Beoogde eindkwalificaties: de beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen. Oordeel: onvoldoende, voldoende, goed, excellent.

Standaard Gerealiseerde eindkwalificaties: De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd. Oordeel: onvoldoende, voldoende, goed, excellent.

Hersteltermijn: de NVAO kan besluiten de geldigheidsduur van een bestaande accreditatie, respectievelijk toets nieuwe opleiding, te verlengen en een zogenaamde 'herstelperiode' toekennen. Hiertoe kan de NVAO beslissen als zij vaststelt dat de opleiding niet voldoet aan alle vereiste kwaliteitsaspecten. Een herstelperiode kan alleen maar worden toegekend als de NVAO van mening is dat de gebreken redelijkerwijs binnen een periode van ten hoogste twee jaar zijn te herstellen.

Nadere inkadering opleidings- en studentkenmerken

De opleidings- en studentkenmerken vallen uiteen in een aantal onderdelen, namelijk die van toepassing zijn op het totaal hoger onderwijs, de afzonderlijke opleidingen en op studenten.

Totaal hoger onderwijs: hoogste aggregatieniveau oftewel het geheel aan geaccrediteerde opleidingen/programma's binnen het hoger onderwijs zonder verdere onderverdeling naar sectoren, subsectoren, soort hoger onderwijs, opleidingsfase en opleidingstype of bekostigingstype (zie hieronder).

Sector: ordeningsprincipe in CROHO (voorheen HOOP-sectoren). Alle geaccrediteerde opleidingen in CROHO zijn onderverdeeld naar CROHO-onderdelen. In het CROHO worden tien onderdelen onderscheiden namelijk Techniek, Recht, Gezondheidszorg, Taal & Cultuur, Gedrag & Maatschappij, Landbouw & natuurlijke omgeving, Onderwijs, Economie, Sectoroverstijgend en Natuur. De laatste sector komt uitsluitend in het wetenschappelijke onderwijs voor. De sectorindeling van de inspectie is geïnspireerd op de CROHO-indeling. Wanneer een opleiding is geregistreerd binnen een CROHO-onderdeel is dat bepalend voor de indeling in een sector³.

Subsector: nadere onderverdeling van inhoudelijk sterk verwante opleidingen binnen een sector. In CROHO wordt dit slechts in beperkte mate gebruikt, binnen ISCED en de sectorindeling van de inspectie zijn alle opleidingen onderverdeeld naar subsectoren.

Soort hoger onderwijs: binnen het totaal hoger onderwijs onderscheiden we twee onderwijssoorten namelijk het hoger beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs, zie ook artikel 1.1 WHW begripsbepalingen.

Opleidingsfase: opleiding zoals bedoeld in artikel 7.3 WHW waarvoor een accreditatie is verleend of die een toets nieuwe opleiding met positief gevolg heeft ondergaan en is opgenomen in het CROHO. Het hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs kennen twee soorten opleidingsfasen, namelijk een bacheloropleiding en masteropleiding. Afronding van de bachelorfase is een van de voorwaarden voor toelating tot de masterfase. In het hoger beroepsonderwijs bestaan er daarnaast ook associate degree-programma's, artikel 7.8a WHW.

Opleidingstype: een opleiding kan in drie vormen of varianten door de instelling worden aangeboden, namelijk voltijd, deeltijd of duaal. Een voltijdse opleiding of voltijds programma bestaat uit 60 ECTS (1.680 studiebelastinguren) per studiejaar. De studiebelasting voor een deeltijdopleiding wordt vastgesteld door het instellingsbestuur. Gezien de aard van de studentenpopulatie en de geringe aantallen studenten die een duaal opleidingstraject volgen, zijn deeltijd en duaal samengevoegd.

Bekostigingsniveau: in CROHO worden 3 bekostigingsniveaus onderscheiden, namelijk: laag, hoog en top.

Vooropleiding: hoogst genoten vooropleiding van de student die (direct) instroomt in opleiding-instellingcombinatie in het hoger onderwijs. De volgende categorieën worden onderscheiden: internationaal / Europees baccalaureaat, mbo, havo, vwo en overig. Studenten die reeds eerder ingeschreven hebben gestaan blijven hier buiten beschouwing.

NB: Andere populatiekenmerken zoals geslacht en etniciteit beschouwen we als maatwerk en zijn niet opgenomen in de vaste set van kengetallen.

---

³ Een uitzondering hierop is de sector Onderwijs. In deze sector kijken we o.a. naar opleidingen die een onderwijsbevoegdheid opleveren. Omdat ook in andere croho-onderdelen lerarenopleidingen voorkomen zijn deze aanvullend toegevoegd aan deze sector.

Kengetallen

Context

1. *Totaal aantal opleidingen (grootte van het aanbod)*

Aantal actuele bekostigde en niet-bekostigde opleidingen (unieke brin-isatcombinaties) dat per 1 oktober van jaar t in CROHO een actuele status heeft. Indien een opleiding in verschillende varianten wordt aangeboden (voltijd, deeltijd en/of duaal), tellen we dit als één opleiding.

2. *Totaal aantal unieke opleidingen (breedte van het aanbod)*

Aantal actuele bekostigde en niet-bekostigde opleidingen (unieke isat-codes) dat per 1 oktober van jaar t in CROHO een actuele status heeft.

3. *Totaal aantal nieuwe opleidingen*

Aantal in croho geregistreerde actuele brin-isatcombinaties op 1 oktober van jaar t, waarvan geen eerdere CROHO-registratie in de jaren 1993 tot en met t-1 bestaat.

4. *Totaal aantal opleidingen met ten minste één hoofdschrijving*

Aantal bekostigde brin-isat combinaties op 1 oktober van jaar t in BRON-HO met ten minste één hoofdschrijving.

Inschrijvingen en instroom

5. *Inschrijvingsjaar*

Het kalenderjaar waarin op teldatum 1 oktober unieke hoofdschrijvingen worden geteld.

6. *Hoofdschrijving*

Unieke hoofdschrijving in het domein hoger onderwijs op 1 oktober van jaar t.

7. *Instroomcohort (cohortgrootte)*

Het aantal unieke hoofdschrijvingen van een brin-isatcombinatie dat op 1 oktober van jaar t de eerste maal in BRON-HO voorkomt op die specifieke brin-isatcombinatie.

8. *Directe instroom*

Hoofdschrijvingen van een brin-isatcombinatie dat op 1 oktober van jaar t de eerste maal in BRON-HO voorkomt op die specifieke brin-isatcombinatie en waarvan geen eerdere inschrijving in BRON-HO bekend is.

9. *Leerroutes*

Een leerroute volgt een student die met een diploma behaald in het hoger onderwijs instroomt in een (naast)hogere opleiding in het hoger onderwijs.

Doorstroom

10. *Uitval*

Aantal unieke hoofdschrijvingen van een opleiding dat op 1 oktober van jaar t de eerste maal in BRON-HO voorkomt in een brin-isatcombinatie en op 1 oktober van jaar t+1 niet meer in BRON-HO voorkomt gedeeld door cohortgrootte.

11. *Opleidingsswitch = totale switch*

Aantal unieke hoofdschrijvingen domein HO dat op 1 oktober van jaar t de eerste maal in BRON-HO voorkomt in een brin-isatcombinatie en op 1 oktober van jaar t+1 aan een andere opleiding (isat) staat ingeschreven.

12. *Opleidingsswitch binnen subsectoren*

Aantal unieke hoofdschrijvingen domein HO dat op 1 oktober van jaar t de eerste maal in BRON-HO voorkomt in een brin-isatcombinatie en op 1 oktober van jaar t+1 aan een andere opleiding binnen dezelfde subsector staat ingeschreven.

13. *Subsectorswitch binnen sectoren*

Aantal unieke hoofdinschrijvingen domein HO dat op 1 oktober van jaar t de eerste maal in BRON-HO voorkomt in een brin-isatcombinatie en op 1 oktober van jaar t+1 aan een andere subsector binnen dezelfde sector staat ingeschreven.

14. *Sectorswitch*

Aantal unieke hoofdinschrijvingen domein HO dat op 1 oktober van jaar t de eerste maal in BRON-HO voorkomt in een brin-isatcombinatie en op 1 oktober van jaar t+1 aan een andere sector staat ingeschreven.

$$11=12+13+14$$

15. *Opstroom van hbo-bachelor naar wo*

Aantal instromers (K7) op 1 oktober van jaar t in hbo-bachelor dat na 1 jaar (gediplomeerd of ongediplomeerd) switcht naar wo.

16. *Afstroom van wo-bachelor naar hbo-bachelor*

Aantal instromers (K7) op 1 oktober van jaar t in wo-bachelor dat na 1 jaar (gediplomeerd of ongediplomeerd) switcht naar hbo.

17. *Afstroom van hbo-bachelor naar mbo*

Aantal uitvallers (K10) uit hbo-bachelor tussen 1 oktober van jaar t en 1 oktober van jaar t+1 met een inschrijving in BRON-MBO op 1 oktober van jaar t+1.

18. *Stand van Zaken t0 - t5*

Jaarlijkse stand van zaken van instroomcohort 1 oktober van jaar t0 (K7) met betrekking tot switch (K12, K13, K14), uitval (K10) en diploma (K24) over een periode van 5 jaar.

Studenttevredenheid over de opleiding

19. *'Ultimate Question' uit NSE vragenlijst vanaf 2011*

Percentage respondenten van NSE uit jaar t dat aangeeft de opleiding (zeker/waarschijnlijk) niet, misschien, of (waarschijnlijk/zeker) wel zou aanraden aan vrienden, familie of collega's.

20. *Studenttevredenheid over de inhoudelijke deskundigheid van docenten*

Percentage respondenten van NSE uit jaar t dat aangeeft hier (zeer) ontevreden, neutraal en (zeer) tevreden over te zijn.

21. *Studenttevredenheid over de didactische kwaliteit van docenten*

Percentage respondenten van NSE uit jaar t dat aangeeft hier (zeer) ontevreden, neutraal en (zeer) tevreden over te zijn.

22. *Studenttevredenheid over de kennis van docenten over de beroepspraktijk*

Percentage respondenten van NSE uit jaar t dat aangeeft hier (zeer) ontevreden, neutraal en (zeer) tevreden over te zijn.

23. *Studenttevredenheid over de betrokkenheid van de docenten bij de studenten*

Percentage respondenten van NSE uit jaar t dat aangeeft hier (zeer) ontevreden, neutraal en (zeer) tevreden over te zijn.

NVAO-oordelen

24. *Toets nieuwe opleidingen*

Aantal toetsen voor nieuwe opleidingen in de sector Techniek van opleidingen die in 2013/2014, 2014/2015 en of 2015/2016 actief waren en met kader 2003 door de NVAO zijn beoordeeld. Daarnaast het aantal toetsen voor nieuwe opleidingen uit de sector Techniek van opleidingen die in 2013/2014, 2014/2015 en of 2015/2016 actief waren en met kader 2010 door de NVAO zijn beoordeeld.

25. Eindoordelen

Aantal accreditaties, per uitkomstcategorie (negatief, positief), van bestaande en in 2013/2014, 2014/2015 en/of 2015/2016 actieve opleidingen in de sector Techniek die met kader 2003 zijn beoordeeld. Daarnaast het aantal accreditaties, per uitkomstcategorie (onvoldoende, voldoende, goed, excellent), van bestaande en in 2013/2014, 2014/2015 en/of 2015/2016 actieve opleidingen in de sector Techniek die met kader 2010 zijn beoordeeld.

26. Oordeel op standaard gerealiseerd eindniveau

Aantal oordelen op de standaard gerealiseerd eindniveau, per uitkomstcategorie (onvoldoende, voldoende, goed, excellent), van bestaande en in 2013/2014, 2014/2015 en/of 2015/2016 actieve opleidingen in de sector Techniek die met kader 2003 zijn beoordeeld. Daarnaast het aantal oordelen op de standaard gerealiseerd eindniveau, per uitkomstcategorie (onvoldoende, voldoende, goed, excellent), van bestaande en in 2013/2014, 2014/2015 en/of 2015/2016 actieve opleidingen in de sector Techniek die met kader 2010 zijn beoordeeld.

27. Hersteltermijnen

Aantal accreditaties van bestaande en in 2013/2014, 2014/2015 en/of 2015/2016 actieve opleidingen in de sector Techniek die na beoordeling met kader 2010 door de NVAO een onvoldoende hebben gescoord en vervolgens een hersteltraject hebben gekregen en intussen hersteld zijn of nog in herstel verkeren.

Uitstroom**28. Diploma aan initiële bacheloropleiding herinschrijvers (postpropedeutisch)**

Aantal unieke hoofdinschrijvingen aan een bacheloropleiding van een instelling dat op 1 oktober van jaar t de eerste maal in BRON-HO voorkomt in een brin-isatcombinatie en op 1 oktober van jaar t+1 opnieuw aan deze opleiding staat ingeschreven en in jaar t+nominale studieduur+1 een diploma heeft behaald aan dezelfde opleiding (exclusief propedeutische diploma's).

29. Diploma aan initiële eenjarige masteropleiding, nominaal + 1

Aantal unieke hoofdinschrijvingen aan een masteropleiding van een instelling dat op 1 oktober van jaar t de eerste maal in BRON-HO voorkomt in een brin-isatcombinatie en op 1 oktober van jaar t+nominale studieduur+1 een diploma heeft behaald aan dezelfde opleiding.

30. Diploma aan initiële tweejarige masteropleiding, nominaal + 1

Aantal unieke hoofdinschrijvingen aan een masteropleiding van een instelling dat op 1 oktober van jaar t de eerste maal in BRON-HO voorkomt in een brin-isatcombinatie en op 1 oktober van jaar t+nominale studieduur+1 een diploma heeft behaald aan dezelfde opleiding.

31. Aantal diploma's inclusief neveninschrijvingen en dubbele hoofdinschrijvingen

Aantal inschrijvingen op 1 oktober van jaar t dat met een diploma (exclusief propedeutisch diploma) staat geregistreerd (gebaseerd op BRON HO). In tegenstelling tot bijvoorbeeld het instroomcohort tellen hier neveninschrijvingen en dubbele hoofdinschrijvingen wel mee.

32. Nominale studieduur of benadering daarvan

Opleidingssoort	opleidingsfase	opleidingsvorm	nominale studieduur
o Hbo	ad	voltijd	2
o Hbo	bachelor	voltijd	4
o Hbo	master 60 ects	voltijd	1
o Hbo	master 120 ects	voltijd	2
o Wo	bachelor	voltijd	3
o Wo	master 60 ects	voltijd	1
o Wo	master 120 ects	voltijd	2

Arbeidsmarkt**33. Studenttevredenheid over de praktijkgerichtheid van de opleiding**

Percentage respondenten van NSE uit jaar t dat aangeeft hier (zeer) ontevreden, neutraal en (zeer) tevreden over te zijn.

34. Studenttevredenheid over het contact met de beroepspraktijk (bijvoorbeeld stages, gastsprekers)

Percentage respondenten van NSE uit jaar t dat aangeeft hier (zeer) ontevreden, neutraal en (zeer) tevreden over te zijn.

35. Betaald werk

Percentage van de beroepsbevolking met betaald werk binnen achttien maanden na afstuderen.

36. Betaald werk op niveau

Percentage werkenden met baan op niveau op tijdstip van bevraging.

37. Betaald werk in zelfde richting als opleiding

Percentage werkenden met een baan in dezelfde richting als opleiding op tijdstip van bevraging.

38. Tevredenheid hbo-afgestudeerden over basis opleiding voor start op de arbeidsmarkt

Percentage werkende hbo-afgestudeerden dat (zeer) tevreden is over opleidingsbasis voor start op de arbeidsmarkt. Dit betreft vraag 37b a. uit de HBO-Monitor van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA). Voor de afgestudeerden van deeltijdopleidingen is deze vraag iets anders geformuleerd, namelijk de tevredenheid om door te groeien op de arbeidsmarkt.

39. Tevredenheid hbo-afgestudeerden over basis opleiding voor verdere ontwikkeling op de arbeidsmarkt

Percentage werkende hbo-afgestudeerden dat (zeer) tevreden is over opleidingsbasis voor verdere ontwikkeling op de arbeidsmarkt. Dit betreft vraag 37b b uit de HBO-Monitor van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA).

40. Tevredenheid wo-afgestudeerden over basis opleiding voor start op de arbeidsmarkt

Percentage werkende wo-afgestudeerden dat opleiding in (zeer) sterke mate basis vindt voor start op de arbeidsmarkt. Dit betreft vraag 24 (voorheen 27) uit de wo-monitor van de VSNU.

41. Tevredenheid wo-afgestudeerden over basis opleiding voor verdere ontwikkeling op de arbeidsmarkt

Percentage werkende wo-afgestudeerden dat opleiding in (zeer) sterke mate basis vindt voor verdere ontwikkeling op de arbeidsmarkt. Dit betreft vraag 25 (voorheen 28) uit de wo-monitor van de VSNU.

Sectorbeeld Techniek

Deze factsheet is onderdeel van het sectorbeeld Techniek. Het sectorbeeld bestaat uit een set van factsheets. Er zijn elf factsheets over de indicatoren; voor elke indicator één. En voor de subsectoren is er een factsheet.

Het sectorbeeld Techniek geeft de belangrijkste ontwikkelingen en de stand van zaken weer binnen alle opleidingen in deze sector. Dan kunt u denken aan opleidingen zoals biologie, wiskunde en bouwkunde, maar ook aan communicatie en multimediasdesign, technische bedrijfskunde en geodesie.

Een sectorbeeld geeft geen oordelen over de sector die voortvloeien uit het toezicht door de inspectie, maar is bedoeld om feitelijk (/neutraal) te informeren over de stand van zaken bij de opleidingen in deze sector. U kunt lezen over groepen van opleidingen of over specifieke indicatoren per opleidingsgroep. Voor elke subsector en indicator hebben wij voor u de belangrijkste ontwikkelingen en stand van zaken in beeld gebracht.

U leest het sectorbeeld als een naslagwerk. Het is niet volgens de traditionele rapportagewijze opgebouwd met de structuur: vraagstelling, onderzoeksbevindingen, conclusie. Dit betekent dat het sectorbeeld niet van voor naar achter gelezen hoeft te worden, maar dat u delen onafhankelijk van elkaar kunt lezen. Het sectorbeeld bestaat uit losse factsheets, zodat u gemakkelijk selecteert wat u interessant vindt om te lezen.

Het sectorbeeld zoals dat nu in factsheets voor u ligt, is een nieuwe vorm van presentatie van feiten, ontwikkelingen en trends. Een nieuw product van de inspectie volgens een formule die in ontwikkeling is. Met elk volgend sectorbeeld raakt deze opzet verder ontwikkeld en biedt het de geïnteresseerde lezer meer toegevoegde waarde.

De inspectie is benieuwd wat u vindt van de vorm en presentatie van het sectorbeeld. We nodigen u van harte uit uw reactie met ons te delen.